

Nr 31.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning i fråga om pension till extra tjänstemannen i riksgäldskontoret N. O. E. Wigren och avskedsersättning till f. d. extra tjänstemannen å riksdagens ekonomibyrå G. W. R. Thorell.

I skrivelse till bankoutskottet den 25 mars 1954 har *fullmäktige i riksgäldskontoret* hemställt, att utskottet måtte föreslå riksdagen medgiva

1. att extra tjänstemannen i riksgäldskontoret Nils Oscar Emanuel Wigren må från och med den 1 augusti 1954 under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbara en årlig pension av 1 608 kronor;

2. att till f. d. extra tjänstemannen å riksdagens ekonomibyrå Gustaf Wilhelm Ragnar Thorell må från ovannämnda anslag utbetalas en avskedsersättning av 1 350 kronor.

I anledning av fullmäktiges framställning har f. d. tjänstemannen R. Thorell i skrivelse till bankoutskottet den 22 april 1953 hemställt att bli beviljad pension.

Riksgäldsfullmäktige har i ärendet anfört följande.

I samband med försvarsupplåningen under andra världskriget anställdes Nils Oscar Emanuel Wigren, Herman Julius Lindqvist och Gustaf Wilhelm Ragnar Thorell i riksgäldskontoret såsom tillfälliga tjänstemän. De antogs sedermera till extra tjänstemän. Wigren har uppsagts från sin anställning från och med den 1 augusti 1954. Samma uppsägningsdag var bestämd för Lindqvist, men på därom gjord framställning ha fullmäktige medgivit Lindqvist att kvarstå i tjänst till och med utgången av juli månad 1955. Thorell, vilken överflyttats till riksdagens ekonomibyrå, har efter uppsägning den 1 januari 1954 avgått ur tjänst.

Wigren och Thorell ha hos fullmäktige anhållit, att fullmäktige måtte vidtaga åtgärder för beredande av pension åt dem. Då fullmäktige sakna be-

fogenhet att bevilja pensioner till extra tjänstemän och ärendet sålunda måste avgöras av riksdagen, få fullmäktige härmed underställa detsamma för bankoutskottets prövning. Till en början vilja fullmäktige lämna följande upplysningar rörande sökandenas tjänstgöring m. m.

Wigren, som är född den 10 juli 1887 och således snart 67 år gammal, anställdes i riksgäldskontoret såsom tillfällig tjänsteman den 2 januari 1942 efter att tidigare innehaft tillfällig anställning i riksgäldskontoret under åren 1931—1941 sammanlagt ca 2 år och 6 månader. Sedermera förordnades *Wigren* till extra tjänsteman i lönegraden Cg 18 från och med den 1 juli 1947. *Wigren* är placerad i lönegraden Cg 18: 20 från och med den 1 januari 1953 och uppbär i lön 1 035 kronor för månad.

Före sin anställning i riksgäldskontoret var *Wigren* anställd i olika privata firmor och banker i Sverige och utomlands, bl. a. såsom förste kamrer i dåvarande Nordiska Handelsbanken och såsom verkställande direktör i Mellersta Sveriges Centralkassa för jordbrukskredit. *Wigren* uppbär pension från nämnda centralkassa från och med den 1 oktober 1939. Denna pension är uppdelad på så sätt, att *Wigren* uppbär 3 300 kronor för år och hans hustru 900 kronor för år. Rörligt tillägg utgår icke å pensionen.

Thorell, som är född den 17 april 1886 och således nära 68 år gammal, innehade tillfällig anställning i riksgäldskontoret under tiden 25 november 1940—30 september 1941, antogs ånyo såsom tillfällig tjänsteman i riksgäldskontoret den 27 februari 1942 och förordnades till extra tjänsteman i lönegraden Cg 18 från och med den 1 juli 1947. Från och med den 11 oktober 1948 överflyttades han såsom extra tjänsteman till riksdagens ekonomibyrå, där han vid sin avgång ur tjänsten var placerad i lönegraden Cg 18: 20 från och med den 1 juli 1953, motsvarande en månadslön av 1 035 kronor.

Thorell hade före anställningen i riksgäldskontoret olika platser inom läderbranschen och innehar sedan ett flertal år tillbaka en agentur inom denna bransch. Han uppbär av SPP pension å 509 kronor per år.

Vid övervägande av möjligheterna att bereda pension åt *Wigren* och *Thorell*, vilka icke äga rätt därtill enligt 1947 års tjänstepensionsreglemente för riksdagens verk, har undersökts, huruvida de av Kungl. Maj:t tillämpade grunderna för pension åt icke-pensionsberättigade befattningshavare analogt skulle kunna tillämpas. Enligt dessa grunder, vilka tidigare tillämpats vid beviljandet av s. k. riksdagspensioner, har pension i särskild ordning pläгат tillerkännas sådana icke-pensionsberättigade tjänstemän, vilka under minst 15 år innehaft anställning i statens tjänst. Denna anställning har som regel infallit före den tidpunkt, då vederbörande anställningshavare uppnått 65 års ålder. *Wigren* kommer den 1 augusti 1954 — till vilken dag han äger kvarstå i tjänst — att uppnå en tjänstetid av 14 år och 351 dagar eller praktiskt taget 15 år. *Thorell* hade vid sin avgång ur tjänst från och med den 1 januari 1954 en tjänstetid av 12 år 253 dagar. Före 65 års ålder uppgår *Wigrens* tjänstetid till 12 år 351 dagar och *Thorells* till 10 år 8 dagar. *Wigren* uppfyller i det närmaste bestämmelsen om 15 års anställningstid men

däremot ej villkoret, att denna tid bör infalla före 65 års ålder. Thorell uppnår i intetdera fallet den som regel tillämpade anställningstidens längd.

Kungl. Maj:t har emellertid i rena undantagsfall, då den statliga tjänstetiden före uppnådda 65 år något understigit 15 år, medgivit årlig pension av statsmedel. Hela den statliga tjänstetiden har dock även i dessa fall överstigit 15 år.

Oaktat Wigren icke helt uppfyller de förutsättningar i fråga om tjänstetidens längd före 65 års ålder, som ansetts regelmässigt böra föreligga för statspensions beviljande i liknande fall, synes det fullmäktige vara skäligt att Wigren, då han inom kort lämnar sin anställning i riksgäldskontoret, där han på ett förtjänstfullt sätt fullgjort ett kvalificerat arbete, beredes någon pension av statsmedel. Enligt ovanberörda av Kungl. Maj:t tillämpade grunder bör pensionen beräknas på följande sätt. Då Wigren uppbär lön enligt löneklass 20, bör till utgångspunkt tagas pensionsunderlaget för lönegrad Eo 13, utgörande 3 072 kronor. Pensionen beräknas sålunda till $\left(3\,072 - \frac{68 \times 3\,072}{120} = 1\,331:20; 1\,331:20 - 133:12 = \right) 1\,198:08$ eller avrundat 1 200 kronor. Efter omreglering enligt kungörelsen nr 657/1947 utgör beloppet $\left(\frac{1\,200 \times 136 \times 98,2}{100 \times 100} = \right) 1\,602:62$ eller avrundat 1 608 kronor för år, vartill bör komma rörligt tillägg enligt gällande grunder. För månad skulle pensionen inklusive 53 % rörligt tillägg bli kronor 205:02.

Även Thorell har under sin tjänstgöring i riksgäldskontoret och å riksdagens ekonomibyrå nedlagt ett förtjänstfullt och uppskattat arbete, men hans tjänstetid synes såväl i fråga om dess totala längd som dess infallande före 65 års ålder icke vara av sådan omfattning, att fullmäktige ansett sig med hänsyn till tillämpade pensioneringsgrunder kunna förorda, att pension av statsmedel beviljas honom. Däremot torde han kunna ifrågakomma till avskedsersättning, som i anslutning till av Kungl. Maj:t i liknande fall tillämpad praxis (ungefär en månadslön för tio anställningsår) bör kunna sättas till 1 350 kronor.

Utskottet. Med biträdande av fullmäktiges i riksgäldskontorets förslag hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges förevarande framställning, må medgiva 1) att extra tjänstemannen i riksgäldskontoret Nils Oscar Emanuel Wigren må från och med den 1 augusti 1954 under sin återstående livstid av det under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. uppförda förslagsanslaget till pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. uppbära en årlig pension av 1 608 kronor; 2) att till f. d. extra tjänste-

mannen å riksdagens ekonomibyrå Gustaf Wilhelm Ragnar Thorell må från ovannämnda anslag utbetalas en avskedserättning av 1 350 kronor.

Stockholm den 6 maj 1954.

På bankoutskottets vägnar:

FRANS SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sundvik, De Geer, Mogård, Krügel*, Eliasson, Johansson, Rune* och Svärd*;

från andra kammaren: herrar Severin i Stockholm, Nilsson i Landskrona*, Sköldin*, Persson i Norrby, Johansson i Kalmar, Carlsson i Tibro, Löfgren och Nordqvist i Karlskoga.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.